

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool en het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, wat betreft de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs

- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van besluit handelt over de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs. Vanaf 1 januari 2021 hebben de personeelsleden van het onderwijs recht op vijftien dagen in plaats van tien dagen geboorteverlof. Vanaf 1 januari 2023 wordt dat verlof nog eens met vijf dagen uitgebreid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: kleuter en lager onderwijs, secundair onderwijs, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs

Beleidsmatige doelstelling: aanpassing ten gevolge van aanpassingen aan de federale regelgeving met betrekking tot het geboorteverlof

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit ontwerp van besluit werd een eerste keer principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 18 december 2020 met het oog op de onderhandelingen (zie VR 2020 1812 DOC.1562-1 en 1562-2).

De onderhandelingen vonden plaats op 5 januari 2021 en 12 januari 2021.

Deze onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord als resultaat.

De protocollen van die onderhandelingen met de nummers 113, 172 en 112 vindt u als bijlage.

De onderhandelingen hebben niet geleid tot aanpassingen in het voorontwerp van besluit. Wel zijn er nog een aantal technische correcties en aanvullingen gebeurd.

Het gaat om volgende wijzigingen:

- Toevoeging van hoofdstuk 1, dat het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 1994 betreffende het opvangverlof voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding met het oog op adoptie en pleegvoogdij wijzigt. De verwijzing in dat BVR naar het omstandigheidsverlof n.a.v. de bevalling wordt aangepast;
- Hernummering van de hoofdstukken en artikelen;
- Herformulering van artikel 7/3 en 4/3 met betrekking tot de betaling van het geboorteverlof. De bedoeling is om de reeds bestaande regeling voor de eerste tien werkdagen voort te zetten en voor de volgende vijf of tien werkdagen een beperking van het salaris tot 82%, met een begrenzing op jaarbasis op 26.230€ (100%). Dat betekent dat het begrensde bedrag nog moet geïndexeerd worden om het effectieve bedrag van het begrensde jaarsalaris te kennen. Tijdelijke personeelsleden uit de hogescholen zijn vanaf de vierde dag van het geboorteverlof ten laste van het ziekenfonds;
- Technische rechtzettingen zoals omstandigheidsverlof i.p.v. geboorteverlof.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Federale uitbreiding

In het federaal regeerakkoord is opgenomen dat het geboorteverlof stapsgewijs uitgebreid zal worden van 10 naar 20 dagen. De uitbreiding zal als volgt gebeuren voor de werknemers in de privésector:

- vanaf 01/01/2021: 15 dagen, waarvan 3 dagen bezoldigd door de werkgever en 12 door het ziekenfonds;
- vanaf 01/01/2023: 20 dagen, waarvan 3 dagen bezoldigd door de werkgever en 17 door het ziekenfonds.

Aan de rest van de modaliteiten wordt niets veranderd. De regeling is van toepassing op geboortes vanaf 1 januari 2021 respectievelijk 1 januari 2023.

Om aan de personeelsleden van het onderwijs dezelfde rechten toe te kennen als aan de werknemers in de privésector, moet de regelgeving voor het niet-hoger onderwijs en voor de hogescholen eveneens worden aangepast.

Regelgeving niet-hoger onderwijs

Het geboorteverlof heet in het niet-hoger onderwijs “omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling”. Het is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

In artikel 2, 2° van het BVR is bepaald dat een personeelslid recht heeft op tien werkdagen omstandigheidsverlof bij de bevalling van de echtgenote of samenwonende partner. Deze regelgeving moet bijgevolg worden aangepast.

Regelgeving hogescholen

In de huidige regelgeving voor de hogescholen worden de begrippen “omstandigheidsverlof” en “geboorteverlof” door elkaar gebruikt. De regeling is vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool. In artikel 8, 2° is bepaald dat een personeelslid recht heeft op tien werkdagen omstandigheidsverlof bij de bevalling van de echtgenote of samenwonende partner. Deze regelgeving moet bijgevolg worden aangepast.

Probleem rechthebbende

Naar aanleiding van een vraag van de ombudsdienst botsen we op het probleem dat de formulering “bevalling van de echtgenote of samenwonende partner” die zowel in het hoger als het niet-hoger onderwijs is opgenomen, niet helemaal volledig is. De situatie die de ombudsdienst aanhaalt, is die van een vader die het kind dat geboren woont erkent maar niet gehuwd is en niet samenwoont met zijn partner. Deze situatie valt niet onder de regelgeving zoals ze is vastgelegd in onderwijs.

Op het ogenblik dat de regelgeving werd geschreven, kende men in de privésector enkel vaderschapsverlof dat voorbehouden was voor de wettelijke vader. Een lesbische vrouw die partner was van een biologische ouder, kon op dat moment geen vaderschapsverlof (nu “geboorteverlof”) opnemen. In onderwijs werd voor een bredere definitie gekozen om ook samenwonenden en lesbische koppels recht te geven op de tien dagen afwezigheid. Daarbij werd echter geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de biologische vader niet samenwoont of gehuwd is met zijn partner.

Intussen is het toepassingsgebied in de privésector veel ruimer gedefinieerd. Ook het VPS heeft de formulering van de rechthebbenden op het geboorteverlof aangepast en uitgebreid. Deze formulering wordt nu overgenomen in voorliggend ontwerpbesluit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

In **artikel 1** wordt in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 1994 betreffende het opvangverlof voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding met het oog op adoptie en pleegvoogdij de verwijzing naar het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling voor personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding aangepast omdat dit verlof verder in dit besluit in een apart hoofdstuk wordt opgenomen.

Artikel 2 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool. Het voegt een nieuw hoofdstuk in waarin alle bepalingen met betrekking tot het geboorteverlof gegroepeerd staan. Hierdoor verdwijnt ook de verwarring tussen de termen “geboorteverlof” en “omstandigheidsverlof”, die door elkaar werden gebruikt.

Paragraaf 1 van artikel 7/1 bevat de bepalingen die vastleggen wie recht heeft op het geboorteverlof. Deze bepalingen zijn in overeenstemming gebracht met de bepalingen in het VPS en in de arbeidsovereenkomstenwet.

Er is ook een bepaling opgenomen om te vermijden dat het recht op moederschapsbescherming of op adoptieverlof gecombineerd kan worden met geboorteverlof wanneer een personeelslid op beide verloven aanspraak zou kunnen maken n.a.v. de geboorte of de adoptie van een kind.

Paragraaf 2 van artikel 7/2 legt de stapsgewijze uitbreiding van het geboorteverlof vast:

- vijftien werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2021
- 20 werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2023.

Verder worden in paragraaf 2 ook de modaliteiten van opname vastgelegd:

- het geboorteverlof moet genomen worden binnen een periode van vier maanden vanaf de bevalling;
- minimum zeven dagen moeten aaneensluitend worden genomen.

Artikel 7/2 bepaalt dat het geboorteverlof maar één keer genomen kan worden en geldt voor alle instellingen waar het personeelslid werkt gedurende de periode van opname.

Artikel 7/3 bepaalt dat het geboorteverlof gelijkgesteld wordt met dienstactiviteit. Het wordt voor vastbenoemde personeelsleden bezoldigd gedurende de eerste tien werkdagen. Daarna ontvangt het personeelslid 82% van het begrensd brutosalaris. Het tijdelijke personeelslid ontvangt voor het geboorteverlof gedurende drie werkdagen zijn salaris. Tijdens de resterende dagen wordt de betaling van het salaris geschorst en ontvangt het personeelslid een uitkering via het ziekenfonds. De hogeschool vult deze uitkering gedurende zeven werkdagen aan tot aan het nettosalaris. Op deze manier blijft de huidige regeling behouden dat de hogeschool de uitkering voor de zeven resterende dagen van het geboorteverlof van tien dagen aanvult tot aan het nettosalaris.

In **artikel 3** worden alle bepalingen opgeheven met betrekking tot het geboorteverlof of omstandigheidsverlof, omdat ze nu gegroepeerd zijn in een apart hoofdstuk.

In **artikel 4** wordt een verwijzing naar het geboorteverlof aangepast omdat deze regeling nu in een apart hoofdstuk opgenomen is.

Artikel 5 heft hoofdstuk VII van het besluit op. In dit hoofdstuk staan twee overgangsbepalingen die van toepassing waren op het ogenblik dat de regelgeving met betrekking tot het geboorteverlof ingevoerd werd. Aangezien deze bepalingen enerzijds niet meer relevant zijn en anderzijds de verwijzing naar het geboorteverlof niet meer klopt, wordt het hoofdstuk en de daarin opgenomen artikelen 21 en 22 opgeheven.

Artikel 6 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Het schrapt de bepaling met betrekking tot het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling, dat in een apart hoofdstuk wordt geplaatst.

Artikel 7 brengt alle bepalingen met betrekking tot het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling samen in een nieuw hoofdstuk.

Paragraaf 1 van artikel 4/1 bevat de bepalingen die vastleggen wie recht heeft op het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling. Deze bepalingen zijn in overeenstemming gebracht met de bepalingen in het VPS en in de arbeidsovereenkomstenwet.

Er is ook een bepaling opgenomen om te vermijden dat het recht op bevallingsverlof of op adoptieverlof gecombineerd kan worden met geboorteverlof wanneer een personeelslid op beide verloven aanspraak zou kunnen maken n.a.v. de geboorte of de adoptie van een kind.

Paragraaf 2 van artikel 4/2 legt de stapsgewijze uitbreiding van het geboorteverlof vast:

- vijftien werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2021;
- 20 werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2023.

Verder worden in paragraaf 2 ook de modaliteiten van opname vastgelegd:

- het verlof moet genomen worden binnen een periode van vier maanden vanaf de bevalling;
- minimum vijf dagen moeten aaneensluitend worden genomen. Als de inrichtende macht akkoord gaat, mogen de voornoemde vijf dagen ook niet aaneensluitend genomen worden.

Artikel 4/2 bepaalt dat het geboorteverlof maar één keer genomen kan worden en geldt voor alle instellingen waar het personeelslid werkt gedurende de periode van opname.

Artikel 4/3 bepaalt dat het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling gelijkgesteld wordt met dienstactiviteit. Tijdens het verlof heeft het personeelslid recht op salaris of salaristoelage en op verhoging tot een hoger salaris of een hogere salaristoelage gedurende de eerste tien werkdagen. Daarna ontvangt het personeelslid 82% van het begrensd brutosalaris.

Artikel 8 bevat de datum van inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft een financiële weerslag. De kostprijs voor een uitbreiding met vijf werkdagen bedraagt 2.685.592 euro voor het niet-hoger onderwijs. De meerkost ligt in de vervangingsmogelijkheid. Bij de kostprijsberekening werd rekening gehouden met het doortrekken van de betaling van de vervanger gedurende het weekend, daarom werd gerekend met een uitbreiding van zes dagen in plaats van vijf. Voor het hoger onderwijs is de meerkost voor de vastbenoemde personeelsleden ten laste van de enveloppe van de hogescholen. Voor de tijdelijke personeelsleden is er geen meerkost, de uitbreiding van vijf dagen is ten laste van het ziekenfonds.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 15 december 2020. Het begrotingsakkoord werd verleend op 19 december 2020.

De wijzigingen aangebracht naar aanleiding van de onderhandelingen hebben geen gevolgen voor de initiële financiële weerslag.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit zal, na principiële goedkeuring door de regering, voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State, waarbij aan de Raad van State gevraagd wordt om dit advies mee te delen binnen een termijn van vijf dagen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool en het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, wat betreft de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van

State, gemotiveerd door de omstandigheid dat de uitbreiding van het geboorteverlof voor werknemers in de privésector al op 1 januari 2021 is ingegaan, en deze regeling dus ook met terugwerkende kracht moet kunnen ingaan voor de personeelsleden van het onderwijs om hen dezelfde rechten te geven. Aangezien de periode van tien werkdagen na de kerstvakantie al verstreken is en een aantal personeelsleden een beroep willen doen op het uitgebreide geboorteverlof, is het nodig hen zo snel mogelijk rechtszekerheid te bieden.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS